



## Aigua i servei públic: fi d'etapa

Jordi Fortuny

### El problema són els errors que han portat la població a desconfiar del sistema

Diumenge, 05/11/2017 | Actualitzat el 06/11/2017 a les 19:48 CET

Mentre l'atenció de la ciutadania i els mitjans de comunicació se centra aquests dies en el procés d'independència de Catalunya, segueixen produint-se altres notícies que passen més desapercebudes del que és habitual. Per exemple, en una decisió sense precedents, els jutjats han anul·lat el consell d'administració d'Aigües de Girona, l'empresa que distribueix l'aigua a Girona, Salt i Sarrià de Ter des del 1992, i han encarregat la gestió a l'ajuntament de la capital del Ter, arraconant l'accionista majoritari, la societat privada Girona SA, investigada per un cas de presumpta corrupció.

És un cas que s'arrossega des de fa temps, però només els mitjans de comunicació gironins n'han parlat amb una certa continuïtat, com si es tractés d'un tema local. Amb els problemes i conflictes relacionats amb l'aigua sempre passa el mateix: la gran capital, Barcelona, només s'immuta quan hi ha una sequera severa que l'afecta directament, com el 2007, o quan les inundacions provoquen aquelles imatges catastròfiques que les televisions aboquen sense parar sobre l'audiència. Si no, zero: l'històric pacte del Ter del 2 d'agost també va passar gairebé desapercebut fora de les comarques de Girona.

Com a societat, tenim un greu problema de percepció amb les qüestions territorials i ambientals. Pensem que no ens afecten si no les tenim davant dels nassos, i encara pitjor quan es tracta dels recursos hídrics, tant o més vitals per a l'activitat humana que els recursos energètics. En el tema de les aigües, res del que passa a la conca del Ter o a la conca minera del Bages és aliè al proveïment de Barcelona i la seva regió metropolitana, on viu el 75% de la població del país. Ni des del punt de vista de la quantitat, ni de la qualitat, ni de la gestió, ni de la sostenibilitat, ni dels costos, ni dels preus... que tots els usuaris paguen religiosament via impostos i rebut de l'aigua.

El cas és que a Catalunya hi ha un sistema bastant consolidat de gestió i distribució d'aigua, format per un teixit d'empreses –moltes d'elles originàries de finals del segle XIX o començaments del XX– que s'ocupen de la gestió dels recursos hídrics, una competència de l'Administració pública. La distribució d'aigua potable fins a les llars, concretament, és competència de l'Administració local, que de manera molt majoritària l'encarrega a companyies privades que el presten en règim de concessió. A Catalunya es calcula que un 80% de la distribució d'aigua la gestionen empreses privades, una proporció similar a la de França (73%) i molt superior a la d'Espanya (50%), Itàlia (46%) o Portugal (28%).

Però sembla que aquest model ha tocat sostre, almenys tal com l'hem conegut fins ara. I no hi ha un sol motiu, sinó uns quants: juntament amb l'eficàcia i, fins i tot, l'excel·lència en la distribució d'aigua, també ha crescut la sensibilitat ciutadana pel cost dels serveis públics; per la relació desigual entre els usuaris i el poder de les grans corporacions; per les qüestions ambientals; per l'opacitat que, durant molts anys, ha

caracteritzat moltes empreses del sector i per la relació sovint viciada entre política local i concessionàries, que ha fomentat sospites de tot tipus...

Els últims anys han posat de manifest els signes d'aquest final d'etapa amb noms i cognoms, com el ja esmentat de Girona SA i d'altres empreses del sector, càrrecs municipals i ajuntaments que protagonitzen en aquests moments un seguit de sumaris i litigis als jutjats: Prodaisa, Aigües de Blanes, Consorci de la Costa Brava, Rec Madral, Riera de Cabanyes, Mina Aigües de Terrassa, Sabadell, Arenys de Mar... per no parlar del cas Pokémon, de la relació convulsa d'Aigües del Segarra-Garrigues amb la justícia o de les sentències pendents del Tribunal Suprem sobre la companyia mixta Aigües de Barcelona-Àrea Metropolitana i sobre Aigües Ter-Llobregat.

Aquest panorama d'aigües tèrboles ha empès el debat sobre la municipalització del servei en molts ajuntaments de Catalunya i l'aliança de set grans municipis (Barcelona, Badalona, Terrassa, Sabadell, Santa Coloma de Gramenet, el Prat de Llobregat i Cerdanyola del Vallès) a favor de la gestió pública de l'aigua. Però no ens equivoquem d'enemic: el problema no són les companyies privades ni els ajuntaments ni les persones, sinó els greus errors que han portat la població a desconfiar del sistema, com per exemple la falta de transparència del sector, la deficitària cultura democràtica local i els abusos que aquesta situació ha permès. Aquesta és la qüestió.